

Europastrategie 2017-2020

Inhoud

Europastrategie 2017-2020	1
Voorwoord	3
Inleiding	4
Apeldoorn in de context van Europa	5
Uitgangspunten en ambities	7
Uitgangspunten	7
Ambities	8
Actielijnen en uitwerking	10
Europese financiering	10
Europese netwerken	10
Europese evenementen	11
Organisatie	12
Opdrachtgeverschap	12
Capaciteit en rollen	12
Contact	14

Voorwoord

Groot denken vanuit lokale ambities. Dat geldt zeker voor Europa. Door samen te werken met andere regio's en het verkrijgen van Europese middelen willen wij onze Apeldoornse ambities versneld realiseren.

Apeldoorn en Europa vinden elkaar op de Cleantech-thema's energie, circulaire economie, klimaat en cleantech werk. Zo ondersteunen wij burgerinitiatieven voor duurzame energieopwekking en gebruik in hun eigen wijk. En zetten wij in op het met Europese partners bedenken, testen en implementeren van nieuwe ideeën om voedselafval terug te dringen. Apeldoorn biedt als stad van toegepaste kennis en innovatie ruimte voor deze vernieuwde initiatieven.

Europese successen behaal je niet alleen. Het gezamenlijk optrekken met de Cleantech Regio in Brussel biedt de benodigde schaalgrootte. Ook verkennen wij actief hoe wij binnen strategische samenwerkingsverbanden Europese lobbykansen kunnen pakken voor Apeldoorn en partners binnen Oost-Nederland. Groot denken vanuit lokale ambities vraagt zeker ook om samenwerking op lokaal niveau. Daarom trekken wij samen met bewoners, bedrijven en instellingen uit Apeldoorn op in Europese projecten. Hoe wij dat doen, leest u in onze Europastrategie 2017-2020.

drs. J.C.G.M. (John) Berends MPA
Burgemeester gemeente Apeldoorn

Inleiding

In de afgelopen 3 jaar is door Apeldoorn volop ingezet op het 'zien en gezien worden' in Brussel. Focus is aangebracht in de thema's die relevant zijn in Europa en matchen met de Apeldoornse ambities, mogelijkheden voor Europese financieringskansen zijn verkend en meerdere projectaanvragen ingediend. Er is geïnvesteerd in aanwezigheid in Brussel; contacten zijn gelegd, netwerken bezocht en verschillende werkbezoeken, workshops en evenementen georganiseerd.

Samenwerking in Europa is een zaak van lange adem. Het onderhouden van een actieve relatie met andere Europese regio's, het participeren in Europese netwerken en het (mede daardoor) lokaal en regionaal kunnen verzilveren van Europese financieringskansen vraagt een meerjarige inzet. Het vraagt ook om schaalgrootte, een scherpe inhoudelijke koers en samenwerking tussen overheid, ondernemers en onderwijs.

In dit document vindt u de Europakoers van de gemeente Apeldoorn voor 2017 - 2020. Er wordt ingegaan op ambities en uitgangspunten, op inhoudelijke profilering en op de verschillende samenwerkingsverbanden die van belang zijn voor een succesvolle lobby in Brussel.

Apeldoorn in de context van Europa

Het lokaal, regionaal en internationaal belang is steeds meer verweven. Samenwerken in de regio, met andere regio's in (Oost-)Nederland en Europa is meer dan ooit nodig om doelen te bereiken omdat veel van de opgaven het schaalniveau van Apeldoorn overstijgen.

De gemeente Apeldoorn geeft hier onder andere invulling aan door de uitvoering van de lobbynota 'zien en gezien worden', waarin gewezen wordt op het belang van aanwezigheid in Arnhem, Den Haag en Brussel om de krachten te bundelen en de mate van succes te kunnen vergroten. Apeldoorn zet sinds 2014 in op de lobby in Brussel en heeft hiervoor de Europa-Agenda 2015-2016 vastgesteld, met als voornaamste ambitie een zelfbewuste positionering op het Europese toneel. Deze Europa Agenda is onderdeel van het internationaal beleid van Apeldoorn waarin de nadruk ligt op het profiteren van de internationale dynamiek en van de economische kansen.

Sinds 2015 is de adviseur European Affairs op regelmatige basis actief in Brussel, waar een goed netwerk van relevante contacten bij Europese instellingen en andere regio's is opgebouwd. In 2016 is het Europa-team versterkt met een subsidie-adviseur, specifiek gericht op het aanjagen en indienen van kansrijke aanvragen in Europa.

Ook is actief geïnvesteerd in verschillende samenwerkingsverbanden binnen Oost-Nederland, waaronder die met de Cleantech Regio. De ervaring van de afgelopen jaren heeft geleerd dat nauwe samenwerking met de Cleantech Regio en het aanhaken bij initiatieven op het niveau van Oost-Nederland het Apeldoornse optreden in Europa versterkt. Het voldoet niet alleen aan de Brusselse voorwaarde van schaalgrootte maar ook aan de vraag naar een inhoudelijk profiel en de samenwerking tussen overheid, ondernemers en onderwijs.

Binnen Oost-Nederland neemt Apeldoorn geografisch gezien een centrale plek in. Echter niet alleen geografisch; Apeldoorn is te typeren als een stad die 'grensontkennend' te werk gaat. Uitgangspunten daarbij zijn niet de vaste samenwerkingsverbanden en structuren maar vraagstukken en ambities. Op basis daarvan zoekt Apeldoorn de samenwerking met andere partijen om zo te werken aan het verwezenlijken van de uitdagingen waar de stad voor staat .

Wat betekent dit voor de lobby in Brussel? De uitdaging is om groot te denken vanuit lokale ambities. Heeft Apeldoorn scherp wat zij in Europa wil halen en brengen, dan kan vervolgens geschakeld worden op de niveaus die, vanuit het

perspectief van Brussel, van belang zijn om tot resultaat te komen. De Cleantech profilering en de samenwerking met de Cleantech Regio vormen de kern van het Europebeleid van Apeldoorn. De Cleantech profilering sluit naadloos aan bij de Europese 2020-strategie van slimme, duurzame en inclusieve groei. De thema's Circulaire Economie en Energietransitie, beide prominent aanwezig op zowel de Agenda Cleantech 055 als de agenda van de Europese Unie, springen daarbij in het oog. Het gezamenlijk optrekken met de Cleantech Regio in Brussel biedt de benodigde schaalgrootte. Binnen de regionale samenwerking heeft Apeldoorn een voortrekkersrol en profileert zich als 'stad van toegepaste kennis en innovatie' met een sterke just-do-it mentaliteit.

Apeldoorn in Europa gaat echter over meer dan Cleantech. Apeldoorn pakt een actieve rol in de gebiedsopgave Veluwe waar een van de strategische opgaven is te verkennen welke lobbykansen Europa biedt. Apeldoorn participeert al enkele jaren in GelreStad-verband wat een nauwe samenwerking tussen de Gelderse lobbyisten in Brussel heeft opgeleverd. Een relatie die uitgebouwd en verstevigd kan worden, niet alleen in Brussel maar wellicht ook richting het voor Apeldoorn belangrijke Duitse bondsland Noordrijn-Westfalen. En welke kansen biedt de samenwerking tussen de steden Apeldoorn, Deventer en Zwolle wat de lobby in Europa betreft, mede gezien het innovatieprofiel Oost-Nederland dat is vastgesteld en op basis waarvan een actieve lobby in Brussel wordt opgezet? Deze strategische vraagstukken vragen om de voorzetting van een eigenstandige lijn van Apeldoorn in Europa, naast de regionale vertegenwoordiging.

Uitgangspunten en ambities

Uitgangspunten

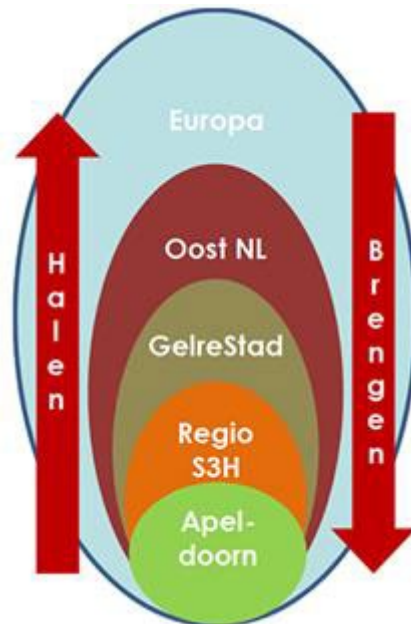
Focus op energietransitie en circulaire economie

Apeldoorn zet in Europa primair in op de Agenda Cleantech 055. De inzet van de afgelopen jaren heeft geleerd dat de Cleantech-profilering van Apeldoorn scoort. Er zijn middelen beschikbaar in verschillende programma's en fondsen en er zijn uitgebreide mogelijkheden voor versterking van kennis en contacten. Binnen de Agenda Cleantech 055 worden accenten gelegd op die thema's waar energie op zit, zowel in de stad, de interne organisatie als in Europa. Dat zijn de thema's waar de Apeldoornse bedrijven en kennisinstellingen ambities laten zien, waar bestuurlijke aandacht voor is en waar we merken dat Europese partners ons voor benaderen. Voor de periode 2017/2018 zijn dit met name de thema's energietransitie en circulaire economie. Hierbij wordt actief de koppeling met het Apeldoornse bedrijfsleven en kennisinstellingen gelegd.

Profilering als Cleantech Regio

De Europese Unie bestaat uit 28 lidstaten en honderden regio's. Om in Europa gezien te worden en slagkracht te ontwikkelen, is het creëren van massa noodzakelijk. Apeldoorn is centrumgemeente van de Cleantech Regio en participeert in de regionale triple helix-samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheden. Apeldoorn opereert en communiceert in Brussel zoveel als mogelijk onder één gezamenlijke vlag: die van de Cleantech Regio. Daarnaast wordt actief gezocht naar samenwerking met partners van de Cleantech Regio, Gelrestad en Oost-Nederland om vanuit gezamenlijke ambities tot resultaat te komen.

Lokaal spoor naast regionaal spoor

Naast participatie in het regionale Cleantech spoor behoudt Apeldoorn de eigenstandige lijn voor Apeldoornse profilering en lokale, Apeldoornse projecten. De lobbyist is op regelmatige basis in Brussel en lokale aanvragen worden ondersteund door een subsidieadviseur.

Gecombineerde lobbyist Apeldoorn en Cleantech Regio

Om de samenwerking in Brussel zo optimaal en efficiënt mogelijk vorm te geven, zet Apeldoorn in op een gezamenlijke Apeldoornse/Cleantech Regio lobbyist. Hiermee profiteren Apeldoorn en de regio van elkaars Europese contacten en netwerken en kunnen kosten en reistijd worden gereduceerd. De specifieke vraagstukken op het gebied van strategische samenwerking die een link hebben met Europa, vallen onder de portefeuille van een van de strategische adviseurs van de gemeente Apeldoorn. Deze werkt nauw samen met de lobbyist.

Beleidsbeïnvloeding geen onderdeel van de strategie

Om beleid in Brussel te beïnvloeden is kritische massa nodig, die we vinden in samenwerking met Oost-Nederland, de provincies Gelderland en Overijssel, VNG en het Rijk. Indien er in Apeldoorn behoefte is aan Europese beleidsbeïnvloeding zal op deze lijnen worden ingezet. Beleidsbeïnvloeding in Europa is een zaak van de lange termijn, aangezien veel Europees beleid lopend beleid is (periode 2014-2020) en er rekening gehouden moet worden met de belangen van veel Europese steden en regio's. Een programma waar Apeldoorn directe invloed op uit kan oefenen, is het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), dat in beheer is van de provincie Gelderland. De portefeuillehouder Europa, die lid is van het Comité van Toezicht, en de strategisch adviseur leveren inspraak om de prioriteiten van het programma ná 2020 zo optimaal mogelijk aan te laten sluiten bij de Apeldoornse agenda.

Jaarlijks actualiseren

De Europakoers heeft een looptijd van 2017 - 2020. Jaarlijks wordt een actieplan opgesteld. Eind 2018 wordt gekeken of de strategie geactualiseerd moet worden en vindt een tussenevaluatie plaats.

Ambities

Om de Apeldoornse ambities voor energie, circulaire economie, cleantech werk en klimaat te versnellen, zetten we in op de volgende resultaten.

In 2020:

- co-financiert de Europese Unie diverse Apeldoornse projecten op het gebied van energietransitie en circulaire economie en draagt zo bij aan het realiseren van de Agenda Cleantech055
- is de gemeente Apeldoorn, samen met de partners van de Cleantech Regio en met relevante partners op het niveau van Oost-Nederland, een zelfbewuste speler op het Europese toneel

- wordt door programmamanagers van Apeldoorn bij de ontwikkeling van innovatief beleid en door relatiebeheerders in de contacten met het bedrijfsleven het Europese perspectief actief meegenomen
- is participeren in Europese kennis- en stedennetwerken door inhoudelijke collega's de normaalste zaak van de wereld
- heeft Apeldoorn een volwassen subsidieloket in huis waar o.a. expertise op het gebied van Europese subsidies te vinden is en meegedacht wordt op strategisch niveau

Actielijnen en uitwerking

Om de ambities van de Agenda Cleantech055 te realiseren, zet Apeldoorn in op 1) het ontwikkelen van innovatieve Europese projecten die versneld gerealiseerd worden door Europese cofinanciering. Om dit resultaat te kunnen behalen 2) participeert Apeldoorn in Europese netwerken en 3) neemt Apeldoorn deel aan evenementen om kennis te delen, samenwerking op te zoeken en Apeldoorn onder de vlag van de Cleantech Regio te profileren op het Europese toneel.

Europese financiering

De huidige Europese programmaperiode loopt van 2014 - 2020. Voor Apeldoorn zijn gezien de schaalgrootte met name de regionale fondsen relevant: OP Oost van Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO), Interreg Nederland-Duitsland, Interreg North West Europe, Interreg Europe, UrbAct en het Europees Sociaal Fonds (EFS). Lokale partners vanuit bedrijfsleven en onderwijsinstellingen, maar ook de gemeente Apeldoorn zelf, kunnen als partner fungeren in een projectaanvraag. Dit geldt ook voor de thematische fondsen Urban Innovative Actions (UIA; vernieuwende stedelijke projecten), Erasmus+ (leren en opdoen nieuwe vaardigheden), LIFE (natuur en milieu) en COSME (gericht op het versterken van de concurrentiekracht van het MKB). Voor de grote programma's en fondsen als Horizon 2020, Connecting Europe Facility (CEF) en het Europees Fonds voor Strategische Investerings (EFSI) is de schaalgrootte van de Cleantech Regio of Oost-Nederland essentieel. Deze grote programma's en fondsen met een duidelijke regionale component worden opgepakt in Cleantech Regio verband. De thema's energie, circulaire economie, cleantech werk en klimaat kennen een uitstekende match met de Europese prioriteiten. In de bijlage is een matrix opgenomen waarin de Apeldoornse prioriteiten zijn afgezet tegen de relevante Europese programma's en fondsen. De matrix biedt in één opslag een overzicht van de geschikte fondsen per thema.

Europese netwerken

Op alle thema's die voor Apeldoorn relevant zijn, bestaan in Europa netwerken die gericht zijn op kennis delen, gezamenlijke projecten realiseren en bij de Europese instellingen gezamenlijk een boodschap neer te leggen. Lidmaatschap van een dergelijk netwerk betekent echter ook actieve participatie door inhoudelijke experts uit de organisatie en stakeholders uit Apeldoorn. Hier zit een grens aan. Het is dan ook belangrijk te investeren in die netwerken die voor Apeldoorn en de Cleantech Regio van het meeste belang zijn. Apeldoorn en de Cleantech Regio kunnen voordeel halen uit de Europese netwerken waarvan zij lid zijn. Op dit moment is Apeldoorn via de Cleantech Regio lid van ERRIN en ACR+ . De Cleantech Regio oriënteert zich op lidmaatschap van Climate-KIC.

Europese evenementen

Om de aanwezigheid van Apeldoorn onder Cleantech Regio-vlag in Brussel kenbaar te maken, wordt deelgenomen aan verschillende Europese evenementen. Sommige evenementen zijn gelinkt aan een specifiek thema (bijvoorbeeld de European Sustainable Energy Week), andere zijn meer algemeen van aard (de European Week of Regions and Cities). Daarnaast zijn er evenementen zoals de European Mobility Week (jaarlijks in september) en de European Green Week (jaarlijks in mei), waarin activiteiten in de eigen gemeente of regio centraal staan. Wanneer een duidelijke meerwaarde wordt geconstateerd, wordt er capaciteit vrijgemaakt om deze regionale invulling te organiseren.

Bij sommige evenementen wordt kennis gehaald, bij andere kennis gebracht door bijvoorbeeld een workshop (mede) te organiseren. Naast deelname aan algemene evenementen is het mogelijk om met een gelegenheidscoalitie een eigen thematische conferentie/workshop te organiseren of werkbezoeken te organiseren aan een specifieke regio/stad die met vergelijkbare vraagstukken bezig is als Apeldoorn. Tenslotte is het mogelijk om in Apeldoorn (en de regio) aandacht te besteden aan Europa en het belang van Europese samenwerking voor de ambities van de stad.

Organisatie

Opdrachtgeverschap

Portefeuillehouder Europa: Burgemeester Apeldoorn

Ambtelijk opdrachtgever: Gemeentesecretaris

Opdrachtnemer: Eenheidsmanager Strategie & Regie

Capaciteit en rollen

Een succesvolle lobby in Brussel vraagt om inzet vanuit verschillende functies van de gemeentelijke organisatie, ieder vanuit de eigen rol, en om een nauwe samenwerking met de Cleantech Regio.

Lobbyist Brussel

De lobbyist is de verbindende factor tussen Apeldoorn en Brussel en focust op de actielijnen profilering en netwerken. De lobbyist participeert actief in Europese netwerken en onderhoudt een relevant netwerk van contacten bij andere Europese regio's, de Europese instellingen en de Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de EU. Daarnaast heeft de lobbyist een sterk netwerk in Apeldoorn en de Cleantech Regio. De lobbyist weet wat er speelt in zowel Brussel als op de thuisbasis, identificeert kansen voor profilering en samenwerking en brengt betrokken partijen bij elkaar. Ook adviseert de lobbyist lokale en regionale bestuurders bij Brusselse activiteiten en begeleidt werkbezoeken en evenementen in Brussel. De lobbyist is op regelmatige basis in Brussel te vinden.

Subsidieadviseur

De subsidieadviseur richt zich op het verkennen, aanjagen en verzilveren van Europese projectideeën op basis van de speerpunten uit de Agenda Cleantech 055. De subsidieadviseur onderhoudt hiervoor nauwe contacten met inhoudelijke collega's van de gemeente Apeldoorn en met relevante partijen in de stad. De subsidieadviseur adviseert of een aangedragen project kans maakt op Europese subsidie en zo ja, welke route het beste kan worden bewandeld. Het Europees Sociaal Fonds (ESF) behoort niet tot het takenpakket van de subsidieadviseur maar is in beheer van het ESF-subsidiebureau van de arbeidsmarktregio.

Strategisch adviseur

Binnen het Lobbyteam van de eenheid Strategie & Regie is een strategisch adviseur, samen met de lobbyist, verantwoordelijk voor de Europakoers van de gemeente Apeldoorn. Hij/zij is op de hoogte van wat er op Europees niveau speelt, denkt mee over de koppeling van de Apeldoornse strategische ruimtelijke opgaven aan Europa en legt verbindingen met andere regio's in Oost-Nederland,

met de provincie Gelderland en het Rijk ter versterking van de Europa-koers van Apeldoorn. Ook zorgt de strategisch adviseur samen met de portefeuillehouder Europa voor actieve inspraak bij het opstellen van de EFRO-periode na 2020.

Collega's van de inhoud

Succes in Europa vereist ideeën en actieve deelname van collega's van de inhoud, met name de collega's die actief zijn op de thema's uit de Agenda Cleantech055: programmamanagers, projectleiders en relatiemanagers. Zij hebben ook een relevant netwerk in de stad dat betrokken kan worden bij de ontwikkeling van innovatieve Europese projecten. Van de gemeentelijke collega's wordt verwacht dat zij hun projecten en projectideeën vanuit Europees perspectief bekijken en samen met de subsidieadviseur verkennen of het idee gekoppeld kan worden aan een Europees programma. Bij uitwerking van het projectidee tot een aanvraag wordt de inhoud aangeleverd door deze inhoudelijke experts en bij goedkeuring voeren zij het project uit.

Contact

Wilt u meer weten over de Apeldoornse Europastrategie en bijbehorende activiteiten, dan kunt u contact opnemen met:

EU-team Apeldoorn

E-mail: europa@apeldoorn.nl

Bent u als bedrijf op zoek naar mogelijkheden op het gebied van Europese financiering, dan kunt u contact opnemen met:

Oost NL

Telefoon: 088-667 0100

Bent u op zoek naar meer informatie over het Europees Sociaal Fonds, dan kunt u contact opnemen met:

ESF Subsidiebureau

E-mail: esfsubsidie@apeldoorn.nl